

METODICKÝ LIST Č. 2: VE STÍNU PŮLMĚSÍCE

Metodický list č. 2: Ve stínu půlměsíce.....	1
Herní postup a pravidla.....	2
Epilogy postav	4
Charakteristika postav	6
Drby	17
Náčrt středověkého města Košice (latinsky: Cassovia)	25

HERNÍ POSTUP A PRAVIDLA

Děj

Jednoho květnového rána roku 1529 byl na Dominikánském náměstí v Košicích nalezen zbitý mladý muž jménem Giovanni di Rimini. Byl to sochař a asistent hlavního architekta Košic Pietra Ferabosca, který měl na starosti stavbu královského hradu nad městem a přestavbu městských opevnění. Když se o tomto zločinu dozvěděl kapitán Gašpar Szeredy, horní uherský generál z let 1527 až 1550, zachvátil ho hněv a okamžitě nařídil, aby byl pachatel nalezen.

Obyvatelé Košic byli šokováni. Zvěsti o ohavném útoku na oblíbeného sochaře se šířily městem rychleji než kapitánův rozkaz. Všichni se ptali: kdo mohl zbit a okrást mladého Giovanniho?

Asistent hlavního architekta byl známou osobností. Téměř všichni obdivovali jeho stavby a sochy. Ale jen hrstka lidí ho znala natolik dobře, aby měla motiv k tomuto zločinu. Kapitán proto nechal tuto skupinu podezřelých přivést do svého velitelství na Hlavní ulici, kterou sám Giovanni vyzdobil. Někteří z podezřelých tak mohli naposledy spatřit nádheru Giovanniho díla... Ale kdo je pachatel?

Část 1 – Rozhovory mezi postavami

Projev kapitánova úředníka (na začátku rozhovorů):

„Jeho Excelence, horouherský kapitán Gašpar Szeredský, nařizuje všem shromážděným v této síni, aby se zapojili do debaty s cílem odhalit, který z vás je zodpovědný za zločin spáchaný na váženém asistentovi královského architekta. Kapitán je přesvědčen, že pachatel je mezi vámi.“ Po těchto diskusích se bude konat soud a kapitán sám vynese verdikt jménem krále. Zvažte proto, koho obvinít a jak bránit své vlastní jméno. Hodně štěstí.

V této fázi hry se hráči mohou volně pohybovat a mluvit. Vyměňují si informace, diskutují, kladou si navzájem otázky a získávají nové karty s drby.

Organizátor by měl hráče předem a během hry informovat, kolik času zbývá do konce této části. Po uplynutí dohodnutého času oznámí konec a požádá postavy, aby se připravily na setkání s panovníkem.

Část 2 – Tribunál

V této fázi hry by se všichni hráči měli shromáždit na jednom místě – ideálně sedět v kruhu. Rozhovor vede organizátor, který vystupuje v roli vybrané postavy (např. jako kapitán nebo králův posel – protože panovník se nemůže zúčastnit osobně).

Nejprve má každý hráč možnost pronést krátký úvodní proslov (cca 2–5 minut), ve kterém může někoho obvinít nebo se bránit. Pokud to čas dovolí, lze přidat další kolo odpovědí na obvinění. Organizátor poté přečte všechny pomluvy, které byly během hry **„předány panovníkovi“**. Osoby, kterých se tyto pomluvy týkají, dostanou příležitost reagovat – přibližně 1 minutu.

Pokud máte dostatek času, můžete přidat další kolo obranných nebo obviňujících prohlášení. Délku projevů přizpůsobte velikosti skupiny a tempu hry.

Následuje **hlasování**: každý hráč tajně napíše na malý kousek papíru jméno osoby, kterou považuje za viníka. Každý kousek papíru představuje jeden hlas. Alternativně můžete použít hlasování

zvednutím ruky nebo hlasové vyjádření – hráči jeden po druhém řeknou jméno, pro které hlasují. Organizátor spočítá hlasy a přidá také „**hlas**“ **představovaný drby**, které byly předány králi.

Konec hry

Oznámení viníka a přečtení epilogu

V případě rovnosti hlasů učiní organizátor konečné rozhodnutí a oznámí pachatele.

Na závěr se přečte **epilog** – stručný popis osudu postavy, která byla shledána vinnou. Epilogy najdete na konci návodu.

Opuštění postav

Hráči si sundají kostýmy a odloží rekvizity. Každý hráč se představí svým skutečným jménem a symbolicky opustí roli své postavy.

Reflexe a zpětná vazba

Sdílení zážitků

V kruhu může každý v několika větách shrnout, jaké měl pocity z hry. Nejde o analýzu chování, ale o pojmenování emocí a dojmů, které během hry vznikly.

Toto je prostor pro delší reflexi:

- *Co se vám líbilo?*
- *Který moment vám utkvěl v paměti nejvíce?*
- *Co vás překvapilo?*
- *Co bylo nejtěžší?*

Jak proměnit hru v učení

Po skončení hry můžete hráčům položit několik reflexivních otázek, které jim pomohou lépe porozumět historickému kontextu, sociálním nerovnostem a jejich vlastnímu chování ve hře.

- Měly by vaše postavy v takovém procesu stejnou šanci na spravedlivé zacházení? Zvažte, jak je ovlivnilo jejich pohlaví, sociální postavení nebo povolání.
- Ve hře jste hlasovali o tom, kdo je vinen, ale v příběhu rozhodnutí učinil panovník. **Považujete takový systém za spravedlivý?** Jak se liší od dnešního soudnictví?
- **Které argumenty vás přesvědčily nejvíce?** Uveďte konkrétní příklady a vysvětlete, proč na vás zapůsobily.
- **Které postavy by byly v realitě 16. století s největší pravděpodobností potrestány?** A které by unikly podezření? Proč?
- **Jak by se dalo spravedlivěji provést soudní řízení, kterého jste se jako postavy účastnili?** Jaké vlastnosti nebo strategie vám pomohly vyhnout se podezření?
- **Co vám během hry připadalo „moderní“ nebo nevhodné pro renesanční období?** Které rozhovory nebo reakce by se v této době ve skutečnosti pravděpodobně nikdy neodehrály?

Tyto otázky otevírají prostor pro přemýšlení o historických souvislostech, vnímání moci a nespravedlnosti a podněcují kritické myšlení.

EPILOGY POSTAV

Ty se používají v závislosti na tom, koho skupina ve hře odsoudila jako viníka.

Albert Szentvárady

Poté, co se král Ferdinand dozvěděl o Albertově činu, svolal schůzku nejvyšších šlechtických rodin. Společně se rozhodli zbavit ho všech titulů a privilegií a po soudu byl poslán do vězení na hradě Mukačevo, kde strávil zbytek svého života.

Karol Szokolanszky

Kapitán byl šokován, že jeho věrný služebník mohl být zloděj. Přesto ho musel potrestat – Karol byl vyhoštěn z města. Jeho rodina, která měla silné vazby na Habsburky, tomuto rozhodnutí nevěřila a veřejně prohlásila, že se jedná o politický zásah proti jejich dobrému jménu. Požadovala také vrácení zlata a kompenzaci za investice, které dosud nepřinesly výnos. To vystavilo městskou pokladnu velkému tlaku.

Abraham Vocatius

Když byl obviněn z krádeže, uprchl se svým majetkem do Polského království, kde se k Židům tehdy lépe chovali, ale ztratil obchodní licenci a respekt knihkupců. Usadil se v malé židovské komunitě poblíž města Krakova, kde žil klidný život, věnoval se službě lidem a přísně dodržoval náboženská přikázání. Veškerý jeho majetek připadl maďarskému králi. Bez něj nedostávalo Kolegium po celá léta žádné nové knihy, což studenti velmi těžce snášeli.

Guiseppe Castiglione

Poté, co byl obviněn z krádeže, uprchl do Itálie, kde začal šířit zprávy o nespravedlivém a barbarském soudu, který zažil v Uhersku. Obrátil se na několik biskupů a požádal o rehabilitaci. Případ se dostal až k papeži. Italská církev se postavila na jeho stranu, což poškodilo obraz uherské politiky v zahraničí.

Jozef Hueber

Rozhněvaný král Ferdinand nařídil profesora Huebera pověsit. Kolegium v Košicích se ho zastalo a trest byl zmírněn, ale ne zrušen. Rektor vyjednal zmírnění trestu – místo popravy byl Hueber vyhoštěn z města a nesměl již učit na žádné škole ani univerzitě a měl také zákaz publikovat cokoli. Neschopný najít si práci, požádal o přijetí do kartuziánského kláštera na dalekém severu Uherska, poblíž polských hranic, na řece Dunajec, kde prožil zbytek svého života. Krátce před svou smrtí napsal Hueber dopis, ve kterém přísahal svou nevinu.

Julia de Focca

Julia doufala, že jí pomůže její blízká přítelkyně, dvorní dáma Ciara de Napoli. Ciara se však rozhodla nepostavit se proti vůli kapitána ani krále. Julia proto skončila v exilu a byla poslána zpět do Itálie. Žila

skromně v Benátkách po boku svého manžela, starala se o domácnost a děti, které porodila krátce po svém návratu do Itálie. Do Košic ani Uherska se již nikdy nevrátila.

Barbora Schwarzwald

Barbora byla obviněna z přípravy úkladu na svého manžela. Kapitán se nad ní nesmíloval a odsoudil ji k smrti. Ze strachu z mučení, ponížení a bolestivé smrti se rozhodla vzít si život. Skočila do řeky Hornád a už ji nikdy nikdo neviděl. Zanechala po sobě dvě malé děti. Těsně před smrtí ji někdo slyšel z břehu křičet, že je nevinná – věřila, že jí Bůh její činy odpustí.

Jozef Kirschbaum

Jozef popřel svou vinu. Předložil dokument, ve kterém Giovanni potvrdil, že dluh byl splacen – neměl tedy důvod ho okrást. Městští obyvatelé se ho zastali, protože byl jedním z jejich oblíbených hostinských. Kapitán však trval na trestu a rozhodl se, že mu bude uříznuta jedna ruka. Ačkoli přežil, byl navždy stigmatizován jako zločinec. Jeho hostinec ztratil svou reputaci a navštěvovali ho pouze jeho nejvěrnější přátelé a stálí hosté.

CHARAKTERISTIKA POSTAV

Gašpar Szeredy

Historická postava

Generál kapitán Horního Uherska v letech 1527 až 1550

Pro účely hry jsme také použili historickou postavu s velmi zajímavým životním příběhem (stručný životopis historické postavy je uveden níže).

Tato postava je v průběhu hry důležitá, protože určuje její průběh, jak je popsáno v části věnované postupu hry.

Účastník, který si tuto postavu vybere nebo ji vylosuje, by měl mít nějaké předchozí **zkušenosti s vedením skupiny**. Jelikož je to jeho role ve hře, nemusí výslovně hrát a vymýšlet příběh své postavy, jako je tomu u ostatních postav.

Kapitán Szeredy není podezřelý ze zločinu spáchaného na Giovannim; naopak, představuje nejvyšší autoritu státu – samotného krále. Má soudní pravomoc a jménem krále může řešit spory a vydávat tresty smrti.

Stručný životopis

Pochází ze starobylého šlechtického rodu z obce Seréd v regionu Vašská stolica nebo ze Serede. Rodina vlastnila hrad Makovický (Zborov) a rozsáhlá panství v okolí Bardejova a Svidníku.

Po bitvě u Moháče (1526) se pevně postavil na stranu habsburského krále Ferdinanda I. a byl jedním z jeho nejvěrnějších velitelů v severovýchodním Uhersku.

Kapitán Gašpar Szeredy byl v první polovině 16. století klíčovým velitelem Habsburků v Horním Uhersku. Jako generálkapitán koordinoval městské milice, bránil tokajskou a šarišskou linii proti armádám Jana Zápoľského a Osmanů a byl odměněn rozsáhlými panstvími. Jeho smrtí v roce 1553 skončila éra, ve které se šlechtici tohoto regionu stali téměř polonezávislými „malými knížaty“ ve službách Vídně.

Pietro Ferabosco

Architekt města Košice

Povaha: přátelský, vzdělaný, oblíbený

Pietro je úspěšný architekt, který již mnoho let pracuje v Uhersku. Pochází z malého městečka, přesněji z vesnice Vinci nedaleko Florencie. Jeho otec byl kameník a on se také vyučil kameníkem, než začal studovat na nejstarší univerzitě v Evropě v Bologni (Alma Mater Studiorum – Università di Bologna). Po studiích pracoval na různých projektech v Itálii, také jako kameník a sochař, a později se začal věnovat opevněním, v nichž byli Italové nejlepší v Evropě.

Později použil vydělané peníze na cestování po Evropě, navštívil Francii, Německo a Nizozemsko, kde se naučil nové metody a techniky stavění opevnění. Do Uherska přišel před začátkem tureckých válek, tedy před rokem 1526, ale nikdo přesně neví kdy. Nejprve pracoval v Budíně, poté v Bratislavě a nakonec se díky vlivu rodin Omodejů a Esterházyů dostal přes Eger do Košic, které byly v té době bohatým městem, kde postavil katedrálu a rozšířil městské opevnění. Když Žigmund I. Starý, poručník mladého krále Ludvíka II., navštívil Košice, kromě dalších privilegií pro město a jeho občany zanechal také velkou sumu peněz na posílení a rozšíření městských opevnění, a protože již znal italského architekta, pověřil ho tímto úkolem přímo v Košicích. Kromě toho se regent rozhodl dokončit hrad nad městem, což se obyvatelům města nelíbilo, protože hrad vnímali jako symbol královské moci, která nad nimi stojí. Pietro pozval mladého sochaře Giovanniho di Rimini do Košic, aby mu pomohl se všemi stavebními pracemi, které ho čekaly. Znal mladého Giovanniho už od jeho dětství, kdy byl učněm v Bologni, kde pracoval po studiích. Giovanni pocházel z přímořského města Rimini, nedaleko Bologni. Pietro se jednou zeptal mladého Giovanniho na jeho celé jméno a ten mu řekl, že jeho příjmení je Ferrari, což znamená kovář, ale toto jméno se mu nikdy nelíbilo, proto raději používal jméno města, ze kterého pocházel, Rimini.

Pietro si mezi měšťany rychle našel mnoho přátel, protože většina z nich byla Němci a on pracoval v Německu, takže mu pomohlo, že se také domluvil německy. S místními Maďary, Židy a slovanským obyvatelstvem přišel do styku pouze v práci, ale respektoval tvrdou práci všech a Košice se mu líbily. Nikdy se neoženil, ale říkalo se, že více než jedna obyvatelka města měla záľusk na respektovaného architekta... a zdá se, že to tím neskončilo...

Giovanni Ferrari di Rimini

Sochař ve městě Košice

Povaha: plachý, zručný, hrdý

Giovanni pochází z města Rimini, které leží na pobřeží Jaderského moře v Itálii. V době, kdy se odehrává náš příběh, je mu přes 30 let a již několik let žije a pracuje v Košicích. Žije zde se svou mladou ženou, kterou potkal zde, a s níž vychovává dvě dcery, které jsou ještě malé. Bojí se Osmanů (Turků) a jejich vojenských úspěchů a doufá, že uherská a rakouská armáda dokážou Turky vyhnat z Vídně.

Giovanni se stal učněm v Bologni, kde se vyučil kameníkem, a tam si všimli jeho talentu pro sochařství a později ho mistr přijal jako učně sochaře. V práci byl úspěšný, měl zjevný talent a uměl vyřezávat z kamene různé tvary, specializoval se na figurální sochy.

Líbilo se mu město Košice, které mu svou velikostí připomínalo jeho rodné město Rimini. V Košicích si také našel ženu, oženil se a založil rodinu. Díky svým schopnostem a zručnosti našel práci také u místních šlechticů, bohatých obchodníků a zástupců místní církve – z dominikánského kláštera ve městě a benediktinského kláštera v obci Krásna u Košic. Díky tomu Giovanni vydělal slušné jmění, což poněkud vadilo jeho nadřízenému a mistrovi Pietru (protože to bylo díky němu, že vlastně přišel do Košic). Dokonce se povídalo, že půjčoval peníze různým lidem ve městě, a šířily se klepy, že mezi jeho dlužníky bylo několik nejvýznamnějších osobností města a okolí...

Albert Szentvárady

Starosta Košic

Povaha: kompetentní, chamtivý, arogantní

Albert je dlouholetým starostou Košic a vybudoval si ve městě silnou pozici. Zná každého a většina obchodníků se ho bojí, protože jako starosta má také právo soudit. Je přesvědčen, že mezinárodní obchod by měl hrát v politice království významnou roli. Prestižní pozici starosty získal po letech loajální služby mocným šlechtickým rodům Omodejů, Drughetů a Rákocziů.

Starosta se často pohybuje ve společnosti bohatých a vlivných lidí. Neštítí se alkoholu ani společenské zábavy. Rád se účastní veřejných debat, zejména na téma malířství a architektury – rád se chlubí svým vzděláním, které získal během cest po Itálii, Francii a Německu. Má také vlastní sbírku umění, která podle něj svědčí o jeho dobrém vkusu.

Díky svému postavení a společenským kontaktům má značný politický a společenský vliv.

Albert znal mladého architekta Giovanniho docela dobře. Oba se kdysi setkali na královském dvoře v Budíně a spojovalo je společné znalosti a nadšení pro umění. Jejich přátelství však bylo narušeno poté, co Albert opakovaně kritizoval Giovanniho sochařskou tvorbu jako neoriginální, což urazilo citlivého mladého architekta, který byl hrdý na své schopnosti.

Karol Szokolanszky

Královský bankéř

Povaha: vzdělaný, chamtivý, arogantní

Karol Szokolanszky je bohatý podnikatel pocházející ze šlechtické rodiny. Ačkoli po otci zdědil „pouhých“ 5 000 uherských zlatých forintů, díky svému obchodnímu talentu se stal královským bankéřem a vybudoval výnosnou společnost, která mu otevřela dveře k dalším prestižním pozicím. Své bohatství nadále zvyšuje díky šikovným investicím.

U královského dvora byl stoupencem prohabsburské frakce, která se také stavěla proti vlivu (nyní již zesnulé) královny Beatrix Aragonské. Neuznával italskou kulturu a politiku, naopak chválil úspěchy německé kultury.

Na veřejnosti má pověst dobrého manžela a starostlivého otce. Nešetřil na věnu svých dcer a dobře je provdal, čímž propojil svou rodinu s významnými šlechtickými rody.

Karel byl blízkým spolupracovníkem architekta Ferabosca, a proto dobře znal jeho mladého asistenta Giovanniho, který často vyřizoval obchodní záležitosti jménem svého pána a často podepisoval různé úřední dokumenty. Jako stavební dozor Karol často činil finanční rozhodnutí, která využíval k prosazování svých vlastních představ, které byly často v rozporu s vizí architekta. To často vedlo ke konfliktům mezi těmito třemi muži.

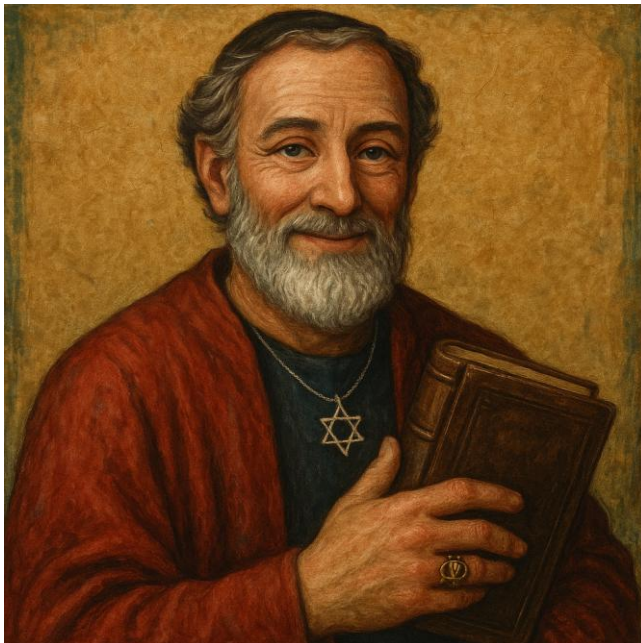
Abrham Vocatius

Krejčí

Povaha: ochotný, mazaný, vzdělaný

Abrham je židovský krejčí, který je velmi zručný a nakupuje nejlepší látky ze zahraničí, hlavně z Itálie, ale povídá se, že nakupuje také v Konstantinopoli (Istanbulu) od Osmanů. Navázal dobré kontakty až v daleké Bologni a Miláně. Jeho cílem je být nejvyhledávanějším krejčím, ale hlavně prodávat látky až do Krakova a Rumunska. Zároveň se říká, že kromě látek dováží z Itálie také knihy. Italská literatura je liberálnější a obecně modernější než domácí literatura.

Žije poblíž Košic ve vesnici Barca (tehdy samostatná obec), protože Židé nesměli žít ani vlastnit nemovitosti přímo v královském městě Košice. V Barce koexistují maďarská, slovanská a židovská kultura. Má několik dětí, které se zajímají o různé obory, jako je medicína, právo a filozofie, ale kvůli svému židovskému původu nemají šanci studovat na tehdejších univerzitách.

Abrham je považován za mimořádně inteligentního muže. Mluví několika cizími jazyky a, jak je v židovské kultuře běžné, umí číst a psát. Díky těmto dovednostem a svému profesionálnímu přístupu si získal respekt a pozvánky na společenské akce. Aktivně se zapojoval do společenského a politického života v Košicích. Na druhou stranu byl někdy kritizován židovskou komunitou za svou spřízněnost s vyššími kruhy katolické společnosti.

Abrham tajně pomáhal architektovi Feraboscovi pašovat architektonické plány z Florencie, Pisy a Milána, které Ferabosco poté použil ve svých návrzích, o čemž jeho mladý asistent dobře věděl a svému mistrovi často pomáhal.

Julia de Focca

Malířka, bývalá dvorní dáma královny

Osobnost: naivní, inteligentní, nezávislá

Julia je dcerou málo známého malíře z Milána. Již jako dítě byla fascinována uměním svého otce, a tak se od něj naučila základy malířství. Má také bohaté teoretické znalosti dějin umění, sleduje současné umělecké trendy a obléká se podle nejnovější pařížské módy. Mluví několika jazyky a je vynikající pianistkou. Nemohla však studovat na akademické úrovni – jednoduše proto, že je žena.

Díky svému talentu a rodinnému bohatství se stala dvorní dámou Beatrix Aragonské, královny Uherské, a přestěhovala se s ní do Budína a později do Bratislavy. Tam se provdala za uherského šlechtice Jána Drugetha, ukončila svou kariéru dvorní dámy a přestěhovala se nejprve na rodinné sídlo Drugethů v Humenném, ale později se s manželem přestěhovala do Košic. Zůstala však oficiální malířkou královny a byla vítaným hostem na dvoře a společenských akcích.

Júlia často cestuje do Itálie, kde udržuje kontakty se svou rodinou a uměleckou komunitou v Miláně. Pravidelně přivází do Uher lahůdky, žhavé novinky a nejšťavnatější dvorské drby. Je v městě oblíbená a je považována za elegantní, znalou a trendsetterku v oblasti módy a kultury na královském dvoře, ale je také velmi drbná, a ne každý ji proto má rád.

Díky svému společenskému postavení, zájmům a vzdělání se také spřátelila s architektem Feraboscem, jeho asistentem Giovannim a jeho ženou Barbarou Schwarzwaldovou.

Barbara Schwarzwald

Manželka Giovanniho di Rimini

Osobnost: majetnická, starostlivá, bigotní

Barbora pocházela z německé šlechtické rodiny Schwarzwaldů, kdysi respektované a známé rodiny, jejíž bohatství však rychle ubývalo. Rozhodla se proto provdat za Giovanniho di Rimini, asistenta slavného architekta Pietra Ferabosca. Jejich manželství bylo zřejmě klidné a harmonické. Ti, kteří je znali, dodnes chválí jejich harmonický vztah.

Barbara byla považována za vzornou manželku a matku dvou dcer, která se věnovala péči o domácnost a rodinu. Ačkoli se nepletla do finančních záležitostí, zajímala se o práci svého manžela a díky němu získala znalosti o architektuře.

Po jeho tragické smrti se snažila zůstat klidná, ale její zármutek a šok z ní udělaly náboženskou fanatičku. Většinu dní tráví v kostele a postí se, často zapomíná na své každodenní povinnosti. Veřejně se chlubí svým zbožným životním stylem a často kárá ostatní za jejich hříchy, což u mnoha lidí vyvolává nelibost.

Jozef Hueber

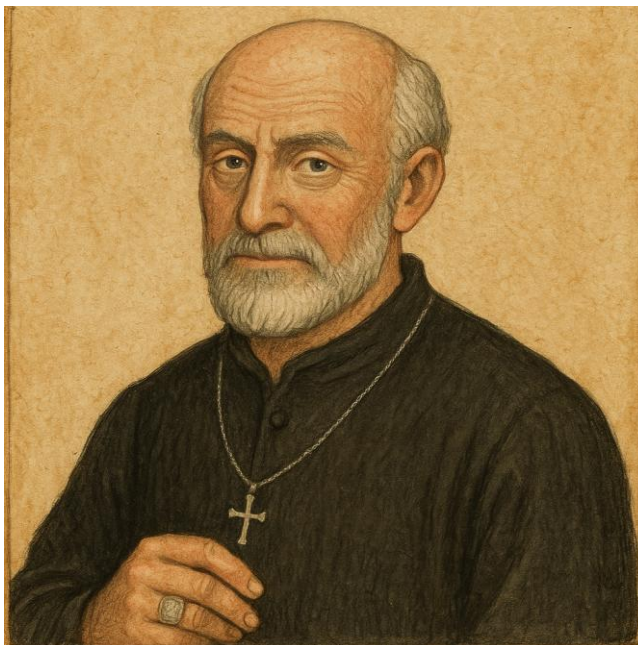
Profesor na košické vysoké škole

Profesor, kněz, astronom a učenec

Osobnost: vzdělaný, otevřený, idealistický

Jozef Hueber je profesorem na Košické akademii, katolickým knězem, astronomem, překladatelem a autorem lékařských pojednání. Je známý svým nasazením pro šíření vzdělání bez ohledu na bohatství nebo pohlaví. Věřící ve svobodu vědeckého výzkumu a společenské činnosti. Brání práva obyčejných lidí – mužů i žen.

Kromě výuky organizuje také setkání se studenty, kteří se zajímají o astronomii. V akademických kruzích je vnímán jako pokrokový a nadšený učitel, který klade důraz na hodnoty vědy a poznání.

Neměl blízký vztah s architektem Feraboscem ani s jeho asistentem Giovannim, i když mezi nimi občas docházelo k neshodám v profesních záležitostech. Jako duchovní se zajímal o své posvátné dílo, ale jako učitel kritizoval plýtvání královskými financemi na nadměrnou výzdobu královského hradu.

Giuseppe Castiglione

Stavební podnikatel

Osobnost: lakomý, impulzivní, ambiciózní

Giuseppe Castiglione byl původně florentský kameník, ale byl také nechvalně známý lichvář a pronajímatel, proslulý svou chamtivostí. Do Košic přišel z Čech, kde za sebou zanechal mnoho dlužníků. Za svou svědomitou práci na rekonstrukci městských opevnění mu král daroval pozemky, na kterých založil vlastní cihelnu.

Díky svým znalostem nejnovějších architektonických trendů a dlouholetým zkušenostem s umělci se rychle stal nejvyhledávanějším obchodníkem s cihlami v regionu. V Uhersku se cítil jako doma – oženil se s místní měšťankou Gertrudou a přijal maďarskou podobu svého italského jména (Kasztiglionész).

Často spolupracoval s architektem Feraboscem, ale nikdy se nestali přáteli.

Castiglioneova lakota a hrubé chování odpuzovaly jeho asistenta Giovanniho. Mladý asistent s ním byl při práci často v kontaktu, ale neměl ho rád a byl si jistý, že kdyby nebylo jeho pracovitosti, jeho mistr Ferabosco by ho jistě vyloučil z jejich společného podnikání.

Jozef Kirschbaum

Hostinský, vdovec

Osobnost: domýšlivý, vynalézavý, laskavý

Jozef je typický měšťan středního věku z nedalekého Medzeva. Navzdory svému původu se díky svým německým kořenům oženil s Klárou Holzerovou, dcerou bohatého obchodníka, jehož otec vlastnil slavný hostinec Černý orel.

Svému tchánovi vždy ochotně pomáhal s podnikáním. Jelikož měli pouze jedno dítě, mohl se plně věnovat své práci. Po smrti svého tchána před několika lety převzal jeho majetek, včetně hostince. Je členem městského cechu pivovarníků, sdružení řemeslníků specializujících se na vaření piva. To mu zajistilo finanční nezávislost a získalo mu určitý respekt mezi obyvateli města.

Jeho hostinec navštěvovali bohatí obchodníci a měšťané, stejně jako dvorní úředníci z Budína a obchodníci z Transylvánie a Polského království. Často hostil italské umělce, s nimiž se díky své znalosti jejich jazyka mohl krátce konverzovat. Po smrti svého tchána čelil finančním problémům, než se znovu postavil na nohy, a bylo známo, že si půjčoval peníze od několika bohatších stálých hostů – včetně architekta Ferabosca, ale také jeho mladého asistenta Giovanniho, a říkalo se, že si půjčoval také od „lichváře“ Giuseppe Castiglioneho.

DRBY

Albert Szentvárady

STAROSTA ALBERT SI ZNEPŘÁTELIL NĚKTERÉ UZNÁVANÉ ČLENŮ CECHU KOŽEŠNÍKŮ, PROTOŽE POSKYTL FINANČNÍ DAR NA STAVBU HRADU, A NE NA OBRANU MĚSTA, A ZA TO, ŽE PŘIJAL DAR, KRITIZOVAL OBA ARCHITEKTY, A ZVLÁŠTĚ ROZHODNUTÍ GIOVANNIHO VYSTAVĚT VELKOU OBRANNOU VĚŽ V HRADĚ.

NĚKTEŘÍ ČLENOVÉ CECHŮ UVEDLI, ŽE PO ZASEDÁNÍ MĚSTSKÉ RADY ZMIZELY LÁHVE VÍNA.

BĚHEM JEDNÉ OSLAVY SE GIOVANNI PROZRADIL A ŘEKL, ŽE PODLE JEHO MISTRA BYL MLADÝ ALBERT KDYSI VĚZNĚNÝ ZA KRÁDEŽ V KRÁLOVSKÉM MĚSTĚ LEVOČA, COŽ PODRYLO JEHO STATUS A DŮVĚRYHODNOST VE SPOLEČNOSTI.

KRÁTCE PO POSLEDNÍM VÝBĚRU DANÍ SE NA KRÁLOVSKÉM DVORĚ OBJEVILO NĚKOLIK NOVÝCH SOCH A OBRAZŮ.

NĚKTEŘÍ ŘÍKAJÍ, ŽE MĚL ZVYK ČÁST POPLATKŮ VYBRANÝCH OD CECHŮ DÁVAT DO SVÉ KAPSY.

TI, KTEŘÍ PRACOVALI NA HRADĚ, VIDĚLI STAROSTU, JAK KŘIČÍ NA JEDNU Z MĚSTSKÝCH DÁM, KDYŽ SI DEN PO ZLOČINU VZPOMNĚLA NA JEHO NEDÁVNÝ KONFLIKT S MLADÝM GIOVANNIEM.

Karol Szokolanszky

KAROL POZVAL ITALSKÉHO ARCHITEKTA A SOCHAŘE NA SVOU
NAROZENINOVOU OSLAVU – S POZVÁNKOU NAPSANOU V ITALŠTINĚ.
OVŠEM NEPŘIŠLI, PRÝ PROTO, ŽE NEROZUMĚLI JEHO ZPRÁVĚ, A TO I PŘES TO, ŽE
KAROL SE ČASTO CHLUBIL SVÝMI VYNIKAJÍCÍMI ZNALOSTMI JINÝCH JAZYKŮ...

KAREL DÁVAL PŘEDNOST JIŽNĚNĚMECKÉMU UMĚNÍ A ARCHITEKTUŘE PŘED FLORENCÍ.
ČASTO KRITIZOVAL GIOVANNIHO STYL A ŽÁDAL ARCHITEKTA, ABY ZMĚNIL NĚCO VE SVÉM
NÁVRHU, ABY NAPODOBIL NĚMECKÉ UMĚNÍ.

NĚKDO SLYŠEL, ŽE MLADÝ GIOVANNI URAZIL KAROLA NA HOSTINĚ MINULÝ MĚSÍC
PRO KAROLOVU NEZNALOST ARCHITEKTURY.

KAROL JE ZNÁMÝ TÍM, ŽE SE SNAŽÍ DISKREDITOVAT JÁNA ZÁPOŮSKÉHO.
VE MĚSTĚ SE ŠÍŘÍ POVĚSTI, ŽE BY MOHL BÝT I HABSBURSKÝM ŠPIÓNEM A CHCE
VTÁHNOUT POLSKO DO VÁLKY S TURKY.

GIOVANNI ODKRYL KAROLOVU PODVODNOU ČINNOST, NEBOŽ SE NELEGÁLNĚ
OBOHACOVAL NA STAVBĚ KRÁLOVSKÉHO HRADU.

KAROL MÁ PRÝ DVĚ VERZE ÚČETNÍCH KNIH, KTERÉ DOKLADUJÍ NÁKLADY
STAVBY HRADU NAD KOŠICEMI. OFICIÁLNÍ ČÍSLA UKAZUJÍ PRAVDĚPODOBNĚ
VYŠŠÍ NÁKLADY NEŽ TY, KTERÉ ZAZNAMENAL KAROL.

Abrham Vocatius

**ABRHAMOMI SE NELÍBÍ SKUTEČNOST, ŽE ŽIDÉ NEMOHOU VLASTNIT MAJETKY NEBO ŽÍT V KRÁLOVSKÝCH MĚSTECH, ALE MUSÍ PLATIT DANĚ JAKO VŠICHNI OSTATNÍ...
CÍTÍ SE JAKO DRUHOTŘÍDNÍ OBČAN.**

HLASITĚ SI STĚŽUJE NA TUTO SITUACI A VYSVĚTLUJE, ŽE JEHO DĚTI JSOU INTELIGENTNÍ A MRHÁJÍ SVÝM POTENCIÁLEM, PROTOŽE NEMOHOU STUDOVAT NA DOBRÝCH ŠKOLÁCH JEN PROTO, ŽE JSOU ŽIDÉ.

ABRAHAMOMI SE NELÍBÍ, ŽE TOLIK PENĚŽ, KTERÉ BY MOHLY BÝT VYUŽITY K ŘEŠENÍ SOCIÁLNÍCH PROBLÉMŮ JSOU UTRÁCENY NA NÁBOŽENSKOU ARCHITEKTURU – NEMLUVĚ O POZLÁCENÉ STŘEŠE KAPLE SV. MICHALA.

NĚKTEŘÍ OBYVATELÉ KOŠIC ŘÍKAJÍ, ŽE LÁTKY PRODÁVANÉ ABRHAMEM JSOU ŠPATNÉ KVALITY. PO PRANÍ RYCHLE ZTRÁCEJÍ BARVU A VYBLEDAVÁJÍ.

ABRHAM TVRDÍ, ŽE JE POLITICKY NEUTRÁLNÍ, ALE NĚKTEŘÍ LIDÉ SI MYSLÍ, ŽE BY BYL OCHOTEN OBCHODOVAT S OSMANY ZA ÚČELEM ZISKU...

OPILÝ GIOVANNI NA VEČÍRKU URÁŽEL ABRAHAMA A NAZVAL HO ZRÁDCE. MLADÝ ARCHITEKT VYKŘIKL, ŽE OBCHODUJE S TURKAMI.

Julia de Focca

JULIA JE VZDĚLANÁ A DOBŘE INFORMOVANÁ.
A NEBOJÍ SE VYJADŘOVAT SVÉ NÁZORY NA VEŘEJNOSTI,
COŽ JE V UHERSKU POVAŽOVÁNO ZA NEPŘIJATELNÉ.
NĚKTEŘÍ LIDÉ SE DOMNÍVAJÍ, ŽE BY TO NEBYLO POVOLENO
V ITÁLII...

LIDÉ SI VŠIMLI JEJÍCH DLOUHÝCH ČERVENÝCH VLASŮ, KTERÉ
JINAK NA VEŘEJNOSTI SKRÝVÁ.
NĚKTEŘÍ TO POVAŽUJÍ ZA ZNAMENÍ DÁBLA.

PŘES TŘI ROKY MANŽELSTVÍ JULIA JEŠTĚ NEPORODILA ŽÁDNÉ
DÍTĚ. MEZI OBYVATELI MĚSTA PANUJE NESOUHLAS, ŽE DÁVÁ
SPOLEČENSKÝ ŽIVOT A UMĚNÍ NAD RODINNÉ POVINNOSTI,
COŽ JE PRO ŽENU POVAŽOVÁNO ZA NEPŘIJATELNÉ.

PODLE NĚKTERÝCH DRBŮ MĚL GIOVANNI DOKUMENTY,
KTERÉ BY MOHLY POŠKODIT KRÁLOVNU.
JULIA V POSLEDNÍ DOBĚ NĚKOLIKRÁT ŘEKLA
ŘEKLA, ŽE
UDĚLÁ VŠECHNO PRO TO, ABY OCHRÁNILA
DOBŘE JMÉNO KRÁLOVNY.

ŘÍKÁ SE, ŽE JULIA RÁDA DRBE. VŽDY VÍ, CO
SE V POSLEDNÍ DOBĚ DĚLO NA DVORĚ A V EVROPSKÉ POLITICE.
NĚKTEŘÍ LIDÉ SE JÍ VYHÝBAJÍ, PROTOŽE SE BOJÍ,
ŽE BY MOHLY ROZŠÍŘIT SENZAČNÍ ZPRÁVY.

PŘI NEDÁVNÉ VEČEŘI V HOSTINCI ČERNÝ OREL
SE JULIA POHÁDALA S GIOVANNIM. MLADÝ GIOVANNI
NECHTĚL OSTATNÍM HOSTŮM PROZRADIT, O ČEM BYL SOUKROMÝ
ROZHOVOR. O TÝDEN POZDĚJI BYL ZBÍJANÝ A OKRADENÝ.

Barbora Schwarzwald

**LIDÉ ŘÍKAJÍ, ŽE OD TÉ DOBY, CO SE BARBORA VDALA
ZA GIOVANNIHO,
ODMÍTÁ SDÍLET SVÉ PENÍZE S CHUDÝMI.**

**ODTÉDY, CO SE BARBARA VDALA ZA GIOVANNIHO,
ZAČALA VYJADŘOVAT SVÉ NÁZORY V DISKUZÍCH
O ARCHITEKTUŘE A UMĚNÍ.
NĚKTEŘÍ TO POVAŽUJÍ ZA
NEDOSTATEK ŽENSKÉ SKROMNOSTI.**

**BARBARA NIKDY NEZVÝŠILA HLAS
NA SVÉ DĚTI NEBO SLUŽEBNÍKY.
BYLO VŠAK SLYŠET, JAK KŘIČÍ
NA SVÉHO MANŽELA.**

**BARBARA JE DĚDIČKOU GIOVANNIHO MAJETKU,
COŽ JÍ STAČÍ K TOMU, ABY ŽILA ŠŤASTNĚ A
PROSPEROVATELNĚ ŽÍT PO MNOHO LET.**

**ZDÁ SE, ŽE V POSLEDNÍCH MĚSÍCÍCH BARBORA
VĚNOVALA VÍCE ČASU ŠITÍ, AČKOLIV JI TATO ČINNOST
DŘÍVE STRAŠNĚ NUDILA.
CO CHCE DĚLAT S HOTOVÝMI VÝŠIVKAMI?
PRODÁT JE, DAROVAT JE CÍRKEVNÍM ORGANIZACÍM NEBO
SVÝM DCERÁM JAKO VĚNO? PROČ TA NÁHLÁ ZMĚNA?**

**DVA DNY PO TOM, CO BYL GIOVANNI ZBITÝ, BARBARA
DALA SLOUŽIT KAJÍCNÍ OMŠU ZA SVÉ HŘÍCHY.**

Jozef Hueber

**HUEBER PODPORUJE MYŠLENKU OBECNÉHO
VZDĚLÁVÁNÍ PRO LIDI ZE VŠECH SPOLEČENSKÝCH VRSTEV.
TENTO PROJEKT JE VELMI KONTROVERZNÍ
MEZI MOCNÝMI, ALE POPULÁRNÍ MEZI OBYČEJNÝMI LIDMI.**

**HUEBER OBVINIL GIOVANNIHO Z PLÝTVÁNÍ
KRÁLOVSKÝM MAJETKEM
NA POZLÁCENÍ STŘECHY KATEDRÁLY.
NAVRHOL INVESTOVAT DO MĚSTSKÉHO KANALIZAČNÍHO
SYSTÉMU, KTERÝ BY PROSPĚL VŠEM.**

**BĚHEM NEDÁVNÉHO SPORU MEZI MANŽELSKÝM PÁREM
Z MĚSTA SE HUEBER SE HUEBER ZASTAL ŽENY BITÉ JEJÍM MANŽELEM
– NEZÁLEŽELO MU NA TOM, ŽE BYLA OBVINĚNA Z NEVĚRY.**

**HUEBER ORGANIZUJE SETKÁNÍ SKUPINY STUDENTŮ
KTEŘÍ TVRDÍ, ŽE ARCHITEKTI, KTEŘÍ STAVÍ
POUZE PRO BOHATÉ – JAKO GIOVANNI –
JSOU SYMBOLEM KRÁLOVSKÉ HEGEMONIE.**

**ÚDAJNĚ ZPOCHYBNIL LEGITIMITU FINANCOVÁNÍ DALŠÍCH
STAVEBNÍCH PROJEKTŮ, VČETNĚ PLATBY ZA GIOVANNIHO PRÁCI
– KTERÝ BYL KRÁTCE POTÉ ZMLÁTEN.**

Giuseppe Castiglione

**GIUSEPPE PLÁNUJE VYTVOŘIT SILNOU POZICI V KRAKOVĚ.
ZA TÍMTO ÚČELEM UDRŽUJE DŮVĚRNÉ SPOLEČENSKÉ VZTAHY
S DVOREM, BOHATOU ŠLECHTOU A KRAKOVSKÝM PODSVĚTÍM.**

**LIDÉ ŘÍKAJÍ, ŽE GIUSEPPE PRODÁVÁ NEKVALITNÍ
KAMENNÉ BLOKY NEPOPULÁRNÍM ARCHITEKTŮM,
ABY JEJICH DÍLA VYPADALA HŮŘE A MĚLA KRATŠÍ ŽIVOTNOST.**

**ŘÍKÁ SE, ŽE GIUSEPPE SE ZPRÁVÁ KE SVÝM
ITALSKÝM RODÁKEM JAKO K NEPOTŘEBNÉ KONKURENCI.**

**KDYŽ TO PŘEHNÁ S ALKOHOLEM, ŘÍKÁ, ŽE
BY DOKÁZAL DĚLAT PRÁCI ITALŮ LÉPE A LEVNĚJI.
NĚKOLIKRÁT SE VYHRÁŽEL, ŽE SVÁ SLOVA DOKÁŽE.**

**GIUSEPPE ZDĚDIL NEJEN PŘÍJMENÍ SVÉHO OTCE,
ALE TAKÉ JEHO PROFESÍ PODNIKATELE A LICHVÁŘE.**

**LIDÉ, KTEŘÍ HO LÉPE ZNAJÍ, ŘÍKAJÍ, ŽE
BY RADĚJI NAVRHOVAL NOVÉ BUDOVY, NEŽ ABY JEN
DODÁVAL KAMENNÉ BLOKY PRO JEJICH STAVBU.**

**NĚKDO Z MĚSTA ŘEKL, ŽE MISTR FERABOSCO
DOSTAL OD GIUSEPPEHO NÁVRH, ABY
ZALOŽIL NOVÉ ŘEMESLNÉ SPOLKY SOCHAŘŮ.
ARCHITEKT VŠAK NEZAHRNUL
SVÉHO NEJDŮLEŽITĚJŠÍHO KOLEGU,
MLADÉHO GIOVANNIHO.**

Jozef Kirschbaum

**JAKO MÍSTNÍ HOSPODSKÝ PATŘÍ JOZEF DO CECHU
– SKUPINĚ LIDÍ, KTEŘÍ SE VĚNUJÍ STEJNÉMU ŘEMESLU.
VĚTŠINA ČLENŮ K NĚMU VŠAK ZAUJÍMÁ NEPŘÁTELSKÝ POSTOJ
KVŮLI JEHO PŮVODU A NEDOSTATKU FORMÁLNÍHO
VZDĚLÁNÍ V TOMTO ŘEMESLE.**

**ZATÍMCO VĚTŠINA ZÁKAZNÍKŮ HOSPODY JSOU ÚCTYHODNÝMI
LIDMI, NĚKDY DO HOSPODY ZAVÍTÁ OBYČEJNÝ VAGABUND A
DOSTANE JEDNO PIVO ZDARMA.**

**JEHO HOSPODA JE ČASTO NAVŠTĚVOVÁNA CIZINCI. MNOZÍ Z NICH
PŘIJÍŽDÍ Z ITÁLIE A STÁLE VÍCE POŽADUJÍ
SVÝCH POŽADAVKŮ NA ITALSKOU KUCHYNI, COŽ
NEUVĚŘITELNĚ IRITUJE MAJITELE HOSPODY.**

**JE ZŘEJMÉ, ŽE VĚTŠINA FINANČNÍCH PROBLÉMŮ HOSPODY JSOU
ZPŮSOBENY POPULARITOU HOSPODY V LEVOČSKÉM DOMĚ,
KTERÁ VAŘÍ VLASTNÍ PIVO A STALA SE
NEJOBLÍBENĚJŠÍM MÍSTEM VE MĚSTĚ.**

**KDYŽ ZEMŘEL JOZEFŮV TCHÁN, HOSTINA SE DOSTALA
DO FINANČNÍCH PROBLÉMŮ.
HOSTINEC SI POTÉ PŮJČIL PENÍZE OD NĚKOLIKA
BOHATÝCH LIDÍ, VČETNĚ GIOVANNIHO.
MLADÝ SOCHAŘ PRÝ PENÍZE POTŘEBOVAL, A TAK POŽÁDAL
O VRÁCENÍ SVÉ PŮJČKY.**

**JEDEN SVĚDEK UVÁDÍ, ŽE HOSTINEC BYL V DEN GIOVANNIHO
SMRTI ZAVŘENÝ.
ZAVŘENÍ VŠAK ZPŮSOBUJE FINANČNÍ ZTRÁTU.
CO TEN DEN DĚLAL HOSPODSKÝ?
TO NIKDO NEMŮŽE S JISTOTOU ŘÍCT...**

NÁČRT STŘEDOVĚKÉHO MĚSTA KOŠICE (LATINSKY: CASSOVIA)

Mapa není historicky přesná, ale vychází z dobových informací a je inspirována známými půdorysy města Košice ze středověku.

